

Խառը թվերի հանումը

Խառը թվերը հանելու համար

- պետք է համեմատել նվազելիի և հանելիի կոտորակային մասերը
- եթե նվազելիի կոտորակային մասը մեծ է հանելիի կոտորակային մասից, ապա պետք է առանձին-առանձին կատարել ամբողջ մասերի և կոտորակային մասերի հանում և իրար գումարել ստացված արդյունքները:

Օրինակ՝

$$2\frac{3}{6} - 1\frac{2}{6}$$

$$\text{Համեմատենք } \frac{3}{6} > \frac{2}{6}$$

Ուրեմն՝

$$2\frac{3}{6} - 1\frac{2}{6} = (2 - 1) + (\frac{3}{6} - \frac{2}{6}) = 1 + \frac{1}{6} = 1\frac{1}{6}$$

- եթե նվազելիի կոտորակային մասը փոքր է հանելիի կոտորակային մասից, ապա նվազելիի կոտորակային մասին պետք է ավելացնել 1՝ այն հանելով նրա ամբողջ մասից ու կիրառել նախորդ կանոնը:

Օրինակ՝

$$3\frac{1}{6} - 1\frac{5}{6}$$

$$\text{Համեմատենք } \frac{1}{6} < \frac{5}{6}$$

$$\text{Ուրեմն } 3\frac{1}{6} - 1\frac{5}{6} = 2 + 1\frac{1}{6} - 1\frac{5}{6} = 2 + \frac{7}{6} - 1\frac{5}{6} =$$

$$= (2-1) + \left(\frac{7}{6} - \frac{5}{6}\right) = 1 + \frac{2}{6} = 1 + \frac{1}{3} = 1\frac{1}{3}$$

Առաջադրանքներ

- Կատարեք խառը թվերի հանում:

$$12\frac{4}{6} - 7\frac{1}{6} = 5\frac{1}{2}$$

$$\frac{4}{6} - \frac{1}{6} = \frac{3}{6} = \frac{1}{2}$$

$$2\frac{5}{12} - 1\frac{5}{6} = 1\frac{7}{12} \quad 1\frac{5x1}{12x1} - \frac{5x2}{6x2} = \frac{17}{12} - \frac{10}{12} = \frac{7}{12}$$

$$[12,6]=12, 12:12=1, 12:6=2,$$

$$3\frac{23}{24} - 1\frac{3}{4} = 2\frac{5}{24}$$

$$\frac{23x1}{24x1} - \frac{3x6}{4x6} = \frac{23}{24} - \frac{18}{24} = \frac{5}{24}$$

$$[24,4]=24, 24:24=1, 24:4=6,$$

$$14\frac{3}{7} - 11\frac{2}{5} = 3\frac{1}{35}$$

$$\frac{3x5}{7x5} - \frac{2x7}{5x7} = \frac{15}{35} - \frac{14}{35} = \frac{1}{35}$$

$$[7,5]=35, 35:7=5, 35:5=7,$$

$$12\frac{3}{25} - 6\frac{2}{100} = 12\frac{3x2}{25x2} - 6\frac{1x1}{50x1} = \frac{6}{50} - \frac{1}{50} = \frac{5}{10} = 6\frac{1}{10}$$

$$[25,50]=50, 50:25=2, 50:50=1$$

$$9\frac{2}{11} - 5\frac{2}{3} =$$

$$9\frac{8}{10} - 5\frac{2}{3} = 4\frac{2}{11} - \frac{2}{3} = \frac{46x3}{11x3} - \frac{2x11}{3x11} = \frac{138}{33} - \frac{22}{33} = \frac{116}{33} = 3\frac{17}{33}$$

$$[11,3]=33, 33:11=3, 33:3=11,$$

- Աստղանիշի փոխարեն ի՞նչ թիվ գրելու դեպքում կստացվի հավասարություն:

$$* + 1\frac{2}{5} = 4\frac{6}{7}$$

$$* + 8\frac{3}{10} = 9\frac{3}{5}$$

$$* + 11\frac{2}{9} = 15\frac{4}{7}$$

- Ուղղանկյան լայնությունը փոքր է նրա երկարությունից $2\frac{2}{9}$ դմ-ով, հաշվեք ուղղանկյան պարագիծը, եթե նրա երկարությունը 6դմ է: